

MAGTÁR

[Litke, Rózsafa u.8.; Hrsz.:733]

A magtár szemes termények tárolására alkalmas épület. Lehet horizontális, egy vagy több szintű, a termények kiszáradását is szolgálja. Lehet vertikális tárolásra alkalmas: főleg nagy tömegű termények elhelyezését szolgálhatja: ilyen pl. a toronysiló.

A litkei Magtár az Ófalutól és a már említett épületektől kissé távolabb, északi irányban helyezkedik el a funkciója miatt.

Építészeti szempontból része az azonos stílusú épületegyüttesnek. Szintén a XVIII. században épült, horizontális, barokk stílusú épület.

Téglalap alaprajzú, öttengelyes, igen széles formájú. Déli oldalán, a homlokzat középtengelyében kosáríves, vakolatkeretelésű kapuval. Egyemeletes, a szintek választóvonalában, a párkány magasságában és a sarkokon falait fehérre festett sávok díszítették. Alapszíne szürke. Fekvő téglalap alakú ablakai kökeretes, vasrácsos, kívülről kisméretűnek tűnnek. Kontyolt, nyeregtetős tetejét cserép fedi.

Az épület belsejében az ablaknyílások – amint a fényképeken is látható – félköríves, kiszélesedett alakúak.

Itt a teret vastos faoszlopokon nyugvó, gerendás fafödém osztja ketté; még láthatóak azok a nyílások, kürtő, amelyek elősegítették a gabona szellőzését, száradását, valamint az alsó szintre jutását.

Fotó: Telek Attila

Az előző épületek közösségeket szolgálták (szolgálnak ma is), ez az utóbbi pedig gazdasági jellegű, egy család céljait szolgálta. Ezért építették a Koháry család gazdasági udvarába, az istállók és egyéb hasonló épületek mellé.

A magtártól dél-nyugati irányban állt az egykori Koháry-kúria. Szintén a család építtette a XVIII. században. Későbarokk, földszintes épület volt. Állandó lakója a birtok kezelője: a gazdatiszt vagy kasznár, később az uradalom bérlője (Markó László). Az épület egy részét fenntartották az uraság számára.

Az 1940-1944-es években leventéknek is otthont adott. Az épületet a melléképületekkel együtt 1945-1946-ban lebontották és elhordták.

A Magtár megmaradt a mai napig. Az 1950-es években már állami tulajdonban volt. A beszolgáltatások idején, majd a termelészövetkezet (Tsz) megalakulása után is eredeti rendeltetése szerint működött. Az utóbbi felbomlása után kihasználatlan maradt. Valószínűleg már csak a neve marad meg: Magtár, de ebben a minőségében többé nem lesz rá szükség.

1991-től egyházi tulajdonba kerül, a szécsényi ferencesek felújították, vizesblokkot alakítottak ki a belsejében. Lelkigyakorlatos házként használták, de budapesti hittanos gyermekek táboroztatását is vállalták.

A litkei Magtár épülete jelenleg ismét arra vár, hogy értelmes feladatot találjanak számára. Nagyon masszív, erős épület. A különleges belső szerkezete miatt fűtését nem lehet megoldani, viszont tavasztól - ősziig közösségi házként lehetne hasznosítani. A felső szint galériaként, állandó vagy időszakos kiállítások céljára igen alkalmas. Udvarára szabadtéri színpad is építhető. Esetleg egyszerű munkafolyamatok alkalmazásával munkahelyeket lehetne létesíteni (pl.: asztalosműhely, textillel, fonással, varrással kapcsolatos munkák végzésére is alkalmas lehet).

Képzőművészek műteremként használhatnák (pl.: fafaragók, keramikusok – akik számára akár elektromos kemence is beszerelhető lenne).

Sajnálatos, hogy az egyébként értékes épületek, amelyek önmagukban is fontos történeti-kulturális információkat közvetítenek a község múltjáról, gyakran – a műemlékekre vonatkozó szigorú szabályozás miatt is – lepusztulnak, teherré, funkciótlaná válnak.